

Straatnamen met een archeologische insteek in de Beverwijkse Broekpolder

De Laan van Archeologie is natuurlijk een duidelijke verwijzing dat deze wijk een bijzondere plaats inneemt in de geschiedenis van Beverwijk en Heemskerk. Ook het archeologische wijkpark 'De Vlaskamp' midden in de wijk geeft blijk van het rijke verleden van dit gebied. Er zijn nog meer verwijzingen, misschien niet zo voor de hand liggend, maar verschillende straatnamen verwijzen naar het archeologische verleden van de woonwijk. Wie weet wat de verschillende straatnamen betekenen begrijpt ook de connectie met de archeologie en/of de geschiedenis.

Asgard = In de Noorse mythologie de plaats waar de goden en godinnen (Asen en Asinnen) wonen. In het centrum van Asgard ligt Idavoll (Idaveld) waar het paleis van Wodan, Gladsheimr, staat. Van hieruit houdt hij de negen werelden in de gaten. In Asgard ligt ook het Walhalla waar de gestorven helden hun verblijf hebben.

Midgard = Is één van de negen werelden. Het is de wereld van de mensen. Er zijn nog acht andere werelden, Jotunheim (land van de reuzen), Helfheim (onderwereld), Wanaheim (waar de Wanen (tegenstanders van de Asen) wonen), Alfheim (land van de lichtelfen), Muspelheim (land van de vuurreuzen), Svartalheim (bergen van de dwergen), Nilfheim (land van de vorstreuzen) en natuurlijk Asgard waar de goden wonen.

Spinsteen = Meestal van gebakken klei maar soms ook van glas. Ze zijn meestal schijfvormig met een gat in het midden. Door dit gat gaat een stokje dat aan de onderzijde iets dikker is zodat de spinsteen vanzelf blijft hangen. Het geheel is dan een spintol waarmee men wol of vlas tot een draad kan vormen door het stokje rond te draaien. De spinsteen doet dienst als vliegwiel. (Deze straat ligt gedeeltelijk in Heemskerk.)

Klokbeker = Verwijst naar de aardewerkstijl van de 'bekermensen' uit het late neolithicum en de vroege Bronstijd, die leefden in het 4de millennium voor de jaartelling. De stijl kenmerkt zich door de typische klokvormige bekers die met horizontale banden versierd waren met behulp van fijn getande stempels.

Vuistbijl = Een vuistbijl is een gereedschap uit het paleolithicum. Ze worden alleen gevonden in Afrika, Europa, het westen van Eurazië, India en het westen van China. Vuistbijlen zijn afgeplat, hebben meestal een scherpe rand rondom en de scherpe rand is altijd aan twee zijden bewerkt. De top is spits, het andere uiteinde rond. Ze werden waarschijnlijk voornamelijk gebruikt voor het slachten van dieren en om hout te hakken.

Vuursteen = Een steen waarmee men met een slag op een stuk ijzer een vonk kan maken, waarmee, met de nodige ervaring, een droog, brandbaar materiaal (zoals een plukje los katoen of gedroogd mos) aangestoken kan worden. In de steentijd maakten mensen zoals de neanderthalers en de cro-magnonmens stenen gebruiksvoorwerpen, zoals schrapers, pijlpunten, bijlen en klingen, bij voorkeur van vuursteen. (Deze straat ligt gedeeltelijk in Heemskerk.)

Eergetouw = De eerste ploeg ook wel haakploeg genoemd. De ploeg wordt getrokken door lastdieren. Hij woelt de grond om. Een veld wordt tweemaal bewerkt, namelijk in twee richtingen loodrecht op elkaar waardoor het voor de archeologische onderzoeker zo kenmerkende ruitpatroon zichtbaar is. In ontwikkelingslanden en op rijstvelden zijn deze ploegen nog in gebruik.

Paalgatlaan = Een paalgat is een kuil in de grond waarin een paal wordt geplaatst. In de archeologie zijn paalgaten herkenbaar als ronde verkleuringen in de bodem. De verkleuring komt doordat de paal in het gat is vergaan. De vergane paal, of de grond die het gat heeft gevuld, is van een ander materiaal dan de omringende grond, en heeft daardoor een andere kleur. Paalgaten zijn belangrijk in de archeologie omdat ze meestal de enige overblijfselen zijn van bouwwerken gemaakt van vergankelijke materialen zoals hout.

Amulet = Een amulet is een voorwerp waarvan wordt geloofd dat het bescherming zou bieden tegen gevaar, ziekte en ongeluk. Bij de opgraving van de offerplaats in de Broekpolder zijn verschillende Donaramuletten gevonden. Waarschijnlijk zijn deze geofferd om geluk te vragen of om ongeluk af te weren.

Tacitus = Zijn volledige naam is Publius Cornelius Tacitus. Hij leefde van ca. 56 tot 117. Hij was een Romeins consul, historicus, schrijver en redenaar. Hij wordt genoemd als de grootste historicus van Rome. Zijn origine et situ Germanorum of Germania, valt uiteen in twee delen. In het eerste deel wordt, in het algemeen het land en de bevolking van het toenmalige Germania beschreven, in het tweede deel volgen korte beschrijvingen van individuele volkeren met hun kenmerkende (volgens Tacitus) eigenschappen. Het is maar een dun boekje maar van groot belang omdat het de enige eigentijdse beschrijving is van de Germaanse volkeren. Uit archeologisch onderzoek is gebleken dat de beschrijvingen die Tacitus geeft tamelijk accuraat zijn.

Pytheas = was een Griekse ontdekkingsreiziger uit de 4e eeuw VJ. Hij kwam uit de Griekse kolonie Massalia, (tegenwoordig Marseille). Hij schreef over zijn ontdekkingsreis een werk, genaamd 'Omtrent de oceaan'. Van het werk is helaas niets bewaard gebleven. We kennen Pytheas slechts van beweringen die door andere auteurs (Polybius, Strabo, Plinius de Oudere, Diodorus Siculus) aan hem worden toegeschreven. In de Oudheid zelf werd er getwijfeld aan het waarheidsgehalte van zijn verhalen, maar recent wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat zijn werk vrij waarheidsgetrouw was.

© Copyright MCV 2012

© Afbeelding van paalgat afkomstig van www.liemersverleden.nl